

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Бакалавр
(освітній ступінь)

Кафедра товарознавства та комерційної діяльності в будівництві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан будівельно-технологічного
факультету

 /Володимир ГОЦ/
« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ТОВАРОЗНАВСТВО

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
075	МАРКЕТИНГ, ОП «МАРКЕТИНГ»

Розробники:

Ляліна Н.П., доктор техн. наук, професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Вотченікова О.В., канд. екон. наук, доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ТКДвБ

протокол № 20 від «29» червня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

/Петро ЗАХАРЧЕНКО/

Схвалено гарантом освітньої програми 075 Маркетинг

Гарант ОП

(підпис)

/Ольга ВОТЧЕНІКОВА/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 10 від «30» червня 2022 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР		РГР	Конт. роб					
				Разом	Л	Лр						Пз				
075	Маркетинг	3	90	40	18	8	14	50	-	-	-	1	залік	III		

шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна (вечірня)											Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету	
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Сам. роб.	Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР		РГР	Конт. роб					
				Разом	Л	Лр						Пз				
075	Маркетинг	3	90	22	4	4	14	68	-	-	-	1	залік	V		

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета вивчення дисципліни «Товарознавство» є формування необхідних знань про споживні властивості, якість, показники якості, оцінку якості, контроль і методи контролю якості, рівень якості, управління якістю, експертизу якості, ідентифікацію товарів, конкурентоспроможність товарів, асортимент товарів, формування і розвиток асортименту, управління асортиментом, інформацію про товар, товарний знак, маркування та ін.

Завданнями курсу є:

- дослідження і розробка загальних підходів до формування споживної вартості товарів і виявлення зростаючих потреб в умовах ринкової економіки;
- дослідження закономірностей формування і шляхів оптимізації асортименту товарів у сфері товаропросування;
- вивчення і розробка оптимальних умов використання, режимів зберігання, відходу і транспортування товарів, їх вплив на споживні властивості товарів;
- подальше вдосконалення процесу вивчення товарознавства, розширення практики використання комп'ютерних технологій;
- розширення області використання методів товарознавства;
- прогнозування появи на ринку нових товарів для задоволення потреб населення, що ростуть.

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

	активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК8	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК11	Здатність працювати в команді.
ЗК12	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК13	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК14	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Фахові компетентності	
ФК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.	
ФК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.	
ФК7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.	
ФК11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.	
ФК12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.	

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПР4	Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.
ПР6	Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.
ПР10	Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері

	маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.
ПР11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.
ПР12	Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.
ПР13	Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Товарознавство як наука про товари

1. Сутність поняття «товарознавство»
2. Товар як об'єкт товарознавства і комерційної діяльності
3. Предмет товарознавства, споживна цінність товару
4. Зміст товарознавства
5. Основні категорії товарознавства

Тема 2. Історія розвитку товарознавства

1. Виникнення товарознавства
2. Основні етапи розвитку товарознавства
3. Ціль і задачі товарознавства на сучасному етапі

Тема 3. Методи і принципи товарознавства

1. Класифікація методів пізнання в товарознавстві
2. Види і сутність емпіричних методів
3. Види і сутність аналітичних методів
4. Принципи товарознавства

Практичне заняття 1.

Методологія товарознавства та основні принципи товарознавства.

Тема 4. Основи формування потреб і споживання товарів

1. Сутність потреб і їх класифікація
2. Фактори впливу на формування потреб
3. Властивості потреб
4. Основи споживання товарів

Практичне заняття 2.

Основи формування потреб у товарах. Типологія споживачів та формування вимог до товарів.

Тема 5. Споживні властивості товарів

1. Загальна класифікація споживних властивостей товарів і їх значення в

- задоволенні потреб людини
2. Соціальні властивості і їх показники
 3. Функціональні властивості
 4. Надійність товарів і її показники
 5. Ергономічні властивості товарів
 6. Естетичні властивості
 7. Властивості екологічні і безпеки споживання товарів

Лабораторне заняття 1.

Властивості товарів. Визначення властивостей товарів органолептичним методом

Тема 6. Якість товарів

1. Визначення терміну «якість продукції»
2. Значення якості товарів в сучасних умовах
3. Вимоги до якості товарів
4. Показники якості і їх групування
5. Методи визначення показників якості

Практичне заняття 3.

Оцінка і градація якості товарів. Вивчення показників якості товарів

Тема 7. Контроль та оцінка якості товарів

1. Сутність контролю, види і методи контролю
2. Дефекти та їх вплив на якість товарів
3. Сутність оцінки якості товарів
4. Методи оцінки рівня якості товарів

Лабораторне заняття 2.

Вивчення методів і правил відбору товарів для лабораторних досліджень

Лабораторне заняття 3.

Дослідження якості товарів та методи її оцінювання.

Змістовний модуль 2

Тема 8. Конкурентоспроможність товарів

1. Поняття конкурентоспроможності і її значення у внутрішній і міжнародній торгівлі
2. Методи визначення конкурентоспроможності товарів

Практичне заняття 4.

Оцінка якості і конкурентоспроможності товарів

Тема 9. Класифікація товарів

1. Сутність, цілі і види класифікації товарів
2. Ознаки класифікації товарів
3. Методи класифікації

Практичне заняття 5.

Основи класифікації товарів. Практичне освоєння правил класифікації товарів

Тема 10. Кодування товарів

1. Сутність, цілі і значення кодування товарів у торговельній практиці
2. Методи кодування
3. Міжнародні системи кодування

Лабораторне заняття 4.

Вивчення методів і правил кодування товарів

Тема 11. Асортимент товарів

1. Поняття асортименту і його види
2. Структура асортименту
3. Показники раціональності асортименту
4. Фактори формування асортименту

Практичне заняття 6.

Властивості і показники асортименту товарів. Асортимент товарів та його оцінка.

Тема 12. Види і засоби інформації про товари

1. Сутність інформації і її основні функції
2. Класифікація видів і засобів інформації
3. Характеристика основних видів інформації

Практичне заняття 7.

Види та засоби інформації про товар. Штрихове кодування товарів.

Тема 13. Управління асортиментом і якістю товарів

1. Управління асортиментом товарів
2. Управління якістю

Індивідуальне завдання

1. Стан споживчого ринку окремих груп товарів.
2. Особливості маркування товарів штрих-кодами відповідно діючих державних стандартів України

3. Особливості класифікації промислового асортименту продукції.
4. Основи кваліметрії.
5. Технічний рівень якості.
6. Загальна методологія та види експертизи. Значення різних незалежних структур у проведенні експертизи товарів.
7. Особливості технології зберігання окремих груп продовольчих та непродовольчих товарів.
8. Особливості маркування різних груп товарів.
9. Упаковка і маркування товарів
10. Формування асортименту товарів у торгівельній мережі (на прикладі підприємств)
11. Експертна оцінка якості.
12. Характеристика сучасного асортименту товарів у будівельних мережах.
13. Аналіз асортименту та споживних властивостей товарів повсякденного попиту.
14. Дослідження сучасного асортименту побутових товарів.
15. Характеристика товарів за вимогами та поведінкою вибору споживачів.
16. Порівняльна оцінка споживних властивостей скляного і керамічного посуду.
17. Дослідження споживацьких переваг при виборі паперу, картону та виробів з них.
18. Оцінювання рівня якості канцелярських товарів.
19. Аналіз вимог нормативної документації до якості косметичних товарів.
20. Аналіз дефектів і методів їх виявлення в побутових приладах.
21. Контроль якості трикотажних головних уборів.
22. Інформаційне забезпечення шкільно-письмових товарів.
23. Комплексна оцінка якості керамічних будівельних матеріалів.
24. Оцінювання естетичного рівня якості хутряних виробів.
25. Оцінка конкурентоспроможності плетених та гнутих меблів.
26. Експертне оцінювання показників споживних властивостей повсякденного взуття.
27. Характеристика критеріїв, засобів, і методів ідентифікації парфумерних товарів.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ

8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проекту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Інд. робота	Залік	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
20	20	30	30	100

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

1. Товарознавство та комерційна діяльність: Підручник / В. Л. Дикань, А. О. Каграманян, Н. Є. Каличева та ін.; за ред. В. Л. Диканя. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 362 с.
2. Товарознавство непродовольчих товарів. Частина 1 / за загальною редакцією Л.Г. Войнаш / Підручник. – К.: НМЦ „Укоопосвіта”, 2004. – 436 с.
3. Жук Ю.Т. Теоретичні основи товарознавства, 2018.-256 с.

Навчальні посібники:

4. Товарознавство і торговельне підприємництво : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Мазаракі, Н.В. Притульська, В.А. Осика та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014. – 652 с.

5. Титаренко Л.Д., Павлова В.А., Малигіна В.Д. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006. - 192 с.

6. Дудла, І. О. Товарознавчі аспекти маркетингу [Текст]: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.

7. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. –227 с.

8. ДСТУ 3993 – 2000. Товарознавство. Терміни та визначення.

Конспекти лекцій:

1. Кисляк Н.К. Опорний конспект лекцій з курсу «Теоретичні основи товарознавства». – КНТЕУ, 2000.

Методичні роботи:

1. Титаренко Л.Д., Пугач Т.Б., Мазур В.А. Методичні вказівки щодо виконання лабораторних, практичних робіт і проведення семінарських занять з дисципліни «Теоретичні основи товарознавства». – Дніпропетровськ: ДУЕП. – 2002.– 50 с.

2. Орлова Н.Я. Теоретичні основи товарознавства. Продовольчі товари: практикум. – КНТЕУ, 2008.

Інформаційні ресурси:

1. [http:// www.management.com.ua](http://www.management.com.ua) – інтернет-портал для управлінців
2. [http:// www.me.gov.ua](http://www.me.gov.ua) – Міністерство економіки України
3. [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) – Державний комітет статистики України
4. [http:// www.vuzlib.net](http://www.vuzlib.net) – Економіко-правова бібліотека
5. [http:// www. Library.if.ua](http://www.Library.if.ua) – Бібліотека економіста
6. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]: закон України: [офіц. текст станом на 02.08.2017 р. зі змінами та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

7. Про внутрішню торгівлю (Проект) [Електронний ресурс]: закон України. – Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index118955.html#maintext>.

8. Про захист прав споживачів : [Електронний ресурс]: закон України : [офіц. текст станом на 20.12.2016 р. № 1023 зі змінами і доп.]. – Режим доступу : http://tourlib.net/zakon/pro_zahyst_prav.htm.

9. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг [Електронний ресурс]: закон України [офіц. текст станом на 14.06.2015 р. зі змінами та доп.]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.

10. Про стандартизацію і сертифікацію [Електронний ресурс]: закон України: [офіц. текст станом на 04.06.1999 р. зі змінами та доп.]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/T0_12408.html.